

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

S ilustrací jako takovou jsem se poprvé setkala na střední Výtvarné škole Václava Hollara. Hned v prvním ročníku jsme měli vytvořit kresbu na literární téma. Pamatuji si to jako dnes. Kupodivu má volba literární předlohy se tolik neliší od té nynější. Dílo Milana Kundery a Bohumila Hrabala na mě už tehdy zapůsobilo poměrně silně. Vytvořila jsem jednu ilustraci ke Kunderově Nesmrtelnosti, druhá byla inspirována Něžným barbaram, tedy dílem popisujícím život jedné z našich nejvýraznějších osobností grafiky, Vladimíra Boudníka.

Má první komplexnější zkušenost s ilustrací ale přišla až zde, na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara (tehdejším Ústavu umění a designu). Pod vedením doc. ak. mal. Mikoláše Axmanna jsme měli vytvořit ilustrace k dětské knize podle vlastního výběru. Jako i dnes pro mě tehdejší volba literární předlohy byla velkou výzvou. Nikdy jsem za nejvhodnější variantu nepokládala zvolit si svou oblíbenou knihu, jelikož (a tento fakt platí především u dětských knih) tyto knihy mám silně spojené s výtvarným projevem ilustrátorů, kteří se obrazového doprovodu zhostili již přede mnou. Moje volba padla na knihu Františka Nepila, Strašpytýlek. Vlastnila jsem vydání "nadicé" ilustracemi Karla Fanty, které jsou velmi půvabné, hravé a plné barev. Seznámila jsem se s nimi ale až v pozdějším věku, tudíž jsem byla schopna se od tohoto výtvarného ztvárnění odprostit. Zvolila jsem vlastní přístup k těmto ilustracím a vznikly tedy relativně popisné černobílé tužkové kresby, kterými jsem tento příběh doplnila.

Za další neocenitelnou ilustrátorskou zkušenost považuji své první setkání s komiksem. Pod vedením doc. M.A. Barbary Šalamounové jsme zpracovávali komiks o životě slavného plzeňského vědce. Jelikož jsem ke komiksu nikdy příliš neinklinovala, byla jsem za toto zadání nakonec vděčná, sama bych si ho zřejmě nikdy nevybrala. Zkušenost to byla velmi obohacující. Získala jsem důležité znalosti ohledně komiksového zpracování a současně řadu zajímavých

poznatků. Dozvěděla jsem se mnoho nových informací o životě Josefa Škody, vynikajícího diagnostika a reformátora v oboru lékařství vůbec. Mou zvolenou technikou byla opět tužková kresba, tentokráte doplněná jemnou lavírkou.

Následovalo několik menších projektů více či méně ilustrátorských, ovšem tím nejzásadnějším ilustrátorským počinem od začátku mé tvorby vůbec byla zcela jistě má bakalářská práce. Rozhodla jsem se pro vytvoření dětské ilustrované knihy. Jak už jsem výše zmínila, odprostit se od vizuálu ilustrací mých oblíbených dětských knih pro mě není zrovna lehký úkol, a tak jsem po důkladném prohledání domácí knihovny zavrhlá v podstatě vše, co nabízela. Neuměla jsem si zkrátka představit Devatero pohádek s jinými než s kouzelně jednoduchými ilustracemi Josefa Čapka. Stejný ortel postihl i veškeré tituly ilustrované Jiřím Trnkou či Adolfem Bornem. Ten "pravý" Oštrozok je zkrátka jen jeden, alespoň v mé mysli zcela jistě. Nakonec jsem "svůj" příběh objevila. Knihu od chilského spisovatele Luise Sepúlvedy s titulem O rackovi a kočce, která ho naučila létat. Tento pohádkový příběh pro děti od 8 do 88 let mi zkrátka učaroval. Knihu jsem si vypůjčila, naskenovala a ilustrace uložila do samostatné složky s názvem Neotvírat. Vznikla tak nová podoba knihy se souborem akvarelových ilustrací doplněných tušovou kresbou. Přínosná pro mě tehdy byla také zkušenost s textem a jeho sazbou. V předchozích pracích jsem se totiž zabývala pouze ilustracemi zasazenými do makety knihy. A právě tato zkušenost se ukázala velmi přínosnou do studia magisterského, během kterého jsem vytvořila další dvě ilustrované knihy, tentokráte i s textovou částí.

V semestru prvním to byly ilustrace a sazba k Pohádkám pro otce a matky. Pro tento účel jsem zvolila techniku uhlové kresby, která podle mého názoru dobře korespondovala s "dospěláckým" přesahem a poselstvím oněch pohádek. Hned druhý semestr magisterského studia jsem se odhodlala pro zpracování díla jednoho ze svých oblíbených autorů, a to F. M. Dostojevského. Jednalo se o knihu Bílé noci, lyrickou povídku či "sentimentální román ze vzpomínek snílka",

jak ji popisuje sám autor. Tento příběh má silnou snovou atmosféru, která jakoby se sama nabízela k výtvarnému zpracování. Volila jsem tedy v tomto případě techniku rozmývané tuše, do které jsem na některých místech vyrývala. Důležitá pro tyto ilustrace byla také volba papíru tu jsem v předchozích pracích zcela opomíjela. Tehdy jsem objevila svět papíru (a tímto termínem nemám na mysli jen stejnojmenný pražský obchod) a kouzla, která ilustrátorům skýtá. Zjistila jsem, že se nemusím jako doposud nutně podřizovat tiskařům a zkrátka jen odpovědět na obligátní dotazy typu: "Lesklý či matný?" nebo "Stačí stošedesátka?". A právě výběr specifických papírů hraje velmi podstatnou roli i v procesu tvorby mé diplomové práce.

2 TĚMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Tématem mé diplomové práce je soubor knižních obálek. Po dlouhém váhání, zda se pustit do souboru kreseb na literární téma, či podlehnout nutkání pustit se do něčeho trochu jiného než obvykle, jsem se nakonec rozhodla pro druhou variantu. I přesto, že jsem už nějaký čas zvažovala ilustrativní doprovod ke knize Jmenuji se Ašer Lev, kterážto myšlenka by se v prvním případě dala velmi jednoduše uplatnit, neučinila jsem tak. Ovšem zařadila jsem toto literární dílo do své "edice", stejně tak, jako mnoho dalších knih mně blízkých. Četba knih je mým velkým koníčkem, stejně asi jako pro každého ilustrátora. A jejich výtvarné ztvárnění pro mne představuje pokaždé velkou výzvu.

Knižní obálky pro mě skýtaly cosi nového. Při tvorbě ilustrované knihy je zapotřebí s ní pracovat jako s celkem, tudíž návrhu knižní obálky se nelze vyhnout, ovšem zaměřit se primárně na design obálky je pro mě něco zcela neobvyklého. Jedná se o velkou zodpovědnost. Knižní obal, desky, přebal, všechny tyto jednotlivosti, které v historii plnily funkci ochrannou, se staly nositeli funkce další. A tato funkce v dnešní době masové knižní produkce zcela převyšuje tu původní. Hovořím samozřejmě o roli propagační. V době, ve které žijeme, na nás reklama číhá na každém rohu. Jsme zcela zahlceni vizuálními dojmy, které mají jediný účel. Úspěšně prodat daný produkt. Tyto tendence zasahují do všech oborů, knižní kulturu nevyjímaje. V oblibě jsou velké fotografie, hodně zářivých barev, výrazná typografie, nejlépe vše pohromadě, aby byl daný titul dostatečně viditelný. Kvalitní řemeslné zpracování a umělecký vklad jsou odsunuty na vedlejší kolej. Jsem toho názoru, že dnešní ilustrátoři a designéři, umělci obecně, stojí před velmi těžkým úkolem. Spojit všechny řemeslné schopnosti s neotřelým, ale kvalitním designem a vložit je do správného produktu. Je to úkol, kterému bych se ráda věnovala i do budoucna, považuji ho totiž za nesmírně důležitý.

3 CÍL PRÁCE

Cílem mé práce bylo vytvořit knižní obálky, které by byly nejen nápadité, ale také v praxi jednoduše realizovatelné. Nechtěla jsem se pouštět do příliš extravagantních záležitostí, které by následně v distribuci neměly mnoho šancí se uchytit.

Na druhou stranu jsem chtěla využít skutečnosti, že jde přece jen o školní práci a jisté přesahy jsou při realizaci možné.

Představa o výstupu mé diplomové práce se v průběhu realizace měnila, tomu se podrobněji budu věnovat v kapitole proces tvorby. Ovšem hlavní cíl zůstával po celou dobu tvorby stejný, a to vytvořit obálky na knihy "mé edice".

4 PROCES PŘÍPRAVY

První fází přípravy bylo samozřejmě důkladné studium zvoleného tématu. Ohlédnout se do minulosti, za kvalitními díly uznávaných umělců, a posléze se podívat důsledně kolem sebe a zjistit, co se na poli knižního designu odehrává dnes. Hledala jsem inspiraci v knihách, na výstavách či online. Snažila jsem se všimnout si detailů i celkového působení jiných knižních obálek. Zastavila jsem se snad u každého knihkupectví a antikvariátu, jen abych se porozhlédla a zorientovala, co je vlastně na našem trhu k dispozici.

Tyto procházky po knihkupectvích na mě působily poněkud rozporuplným, rozpačitým dojmem. Zjištění, jak moc je náš knižní trh zahlcen podezřele vyhlížejícími obálkami, ale také velmi pochybnými tituly, mě na jednu stranu rozladilo, na stranu druhou mi dodalo jisté sebedůvěry a touhy pokusit se o obálky alespoň trochu vyšší výtvarné kvality.

Po zhodnocení volby titulů, ve které jsem měla v podstatě od počátku jasno, jsem byla nucena více se zamyslet nad obecným přístupem ke zvolenému tématu. Několikrát jsem zvažovala, jak konkrétně zadání pojmout. Zda by bylo příhodnější vypracovat ho v jednotném duchu - knihy jednoho autora, jednoho žánru, či jako edici v jednotném grafickém výtvarném duchu. Tyto možnosti se samozřejmě nabízely a byly by jednodušší na realizaci. Nechtěla jsem se ovšem ochudit o možnost zpracovat své oblíbené knihy v duchu jejich specifické atmosféry. Tuto variantu jsem se pokusila zrealizovat. Mé současné výtvarné řešení se nese v duchu jednotné knižní edice. *Tedy knižní řady, která je sestavena tak, aby jak po stránce literárně tématické, tak i po stránce výtvarné tvořila ideový celek. Musí obsahovat několik stejných výtvarných (typografických) identifikačních prvků.¹*

---

¹ Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1433/jaro2014/PV067/um/Prednaska_Typografie_II.pdf

Jak už jsem se zmínila výše, zaměřit se primárně na design knižních obálek byla pro mne nová výzva. Knižní obálka je v tomto případě ovšem termín trochu zavádějící a i obecně v literatuře velmi liberálně používaný. Knižní obálka je totiž pevnou součástí knihy. Nejedná se ovšem o desky samotné, ani o jejich potah, nýbrž o papír vyšší gramáže, který desky knihy nahrazuje - tzv. měkká vazba neboli paperback. Tento papír se pak ořezává na konečný formát bloku knihy.

První případ papírové knižní obálky jako takové se objevuje ve 2. pol. 15. stol., přičemž tento fenomén se začíná rozvíjet s vynálezem knihtisku, kdy se kniha rychle stávala tržním zbožím. Ovšem prodejním prvkem v té době byl titulní list. Knihy se prodávaly velmi často nevázané, a tak bylo nutné vytvořit zvláštní stranu umožňující prezentaci knihy. Ale s rostoucím vývojem tiskových technik a typografie se tyto titulní listy staly velmi ceněnými a vyvinuly se patituly na ochranu takového titulního listu, nesoucí jen strohé informace. Tímto způsobem se kniha(knižní blok) v průběhu historie krásně obalila. Těmto výtvarně pojednávaným obalům jsem se tedy rozhodla ve své tvorbě věnovat.

Při zpracování své diplomové práce s názvem Návrhy knižních obálek jsem se tedy zabývala výtvarným pojetím potahů knižních desek v komunikaci s knižním přebalem. Ten bývá hlavním optickým poutačem propagujícím knihu. Právě knižní přebal by měl daný titul čtenáři doporučit. Jeho osudy se dají dobře vysledovat - od prvních nezdobených papírových obálek přes tzv. mluvící vazby nakladatelské (kdy se na deskách objevuje obraz či symbol napovídající o obsahu knihy a tedy ilustrační povahy) až po současnou produkci.

Velkou inspirací mi pochopitelně byly edice zlaté éry českého knižního designu 60. let. Osobnosti jako Zdeněk Seydl, který výrazně profiloval výtvarnou podobu nakladatelství Československý spisovatel svými známými edicemi Život kolem nás, Otázky a názory, Klíč apod. Stejně tak Zdeněk Ziegler či Karel Teissig. Za zmínku stojí i knižní edice, s níž jsem se denně setkávala již od útlého věku

a kterou jsem "zneužila" při svých převazbách. Proto si myslím, že se sluší jí věnovat více prostoru, už proto, že se jedná o zajímavý ediční počin. Z úcty k práci Františka Muziky a snad i ze snahy ukázat, že mé "zneuctění" rozhodně nebylo důsledkem osobních antipatií.

Tato edice je výtvozem nakladatelství Svoboda, Státního nakladatelství krásné literatury, hudby a umění (SNKLHU), později přejmenovaného na Státní nakladatelství krásné literatury a umění (SNKLU) a ještě později na Odeon. Řeč je o edici Světová četba. Autorem vizuálního stylu je, jak už jsem výše zmínila, František Muzika. Jedná se o edici kapesního formátu, která je velmi snadno rozpoznatelná. Každá obálka je totiž ozdobena grafickou větrnou růžicí a barevně odlišena, podle národnostní příležitosti. Toto vyhotovení je nejen velmi praktické, ale i estetické. Barevné vazby seskládané v řadě působí nadmíru příjemným dojmem.

"Myšlenka založit levnou kapesní edici světové literatury se zrodila již v roce 1946 z poválečného nadšení redakčního kolektivu nakladatelství Svoboda a za patronace předních českých spisovatelů a kritiků. Nakladatelští pracovníci mohli navázat na významnou domácí tradici Ottovy Světové knihovny (...). Působily tu ovšem i velké vzory zahraniční: průkopnická edice lipského Reclama nakladatelství a Knihovna mladého člověka, kterou ve třicátých letech založil klasik socialistické literatury Maxim Gorkij. Naši vydavatelé samozřejmě nechtěli jen opakovat dřívější počiny. Kladli si cíle mnohem náročnější: Světová četba měla socialistickému čtenáři zpřístupnit především pokrokové humanistické tradice světového písemnictví, vytvořit mu nový vztah k české klasice, objevit i díla neprávem zapomenutá a postupně formovat marxistickou koncepci hlavních literárních proudů a jevů s využitím moderních badatelských a edičních metod."²

Napříč historií bych mohla vysledovat mnoho výrazných osobnostech, spojených s knižní kulturou, které pro mne byly a jsou zdrojem inspirace a které obdivuji. Jednou z nich, a tou nejvýrazněji zasahující do oblasti knižních obálek, je zcela jistě postava Josefa Čapka.

---

2 JANOVSKÝ, Jiří. 500 svazků edice Světová četba. Praha: Odeon, 1980

Jeho dílo můžeme označit za průkopnické a novátorské, z hlediska přístupu i techniky. Proslavil se především svými linorytovými obálkami. Pracoval pod vlivem své filozofie, která říkala, že obálka má být vytvářena jako celek, nemá se rozpadat na obrázek, rám a písmo. V podstatě se má stát samostatným předmětem, věcí, jelikož to není ani obrázek, ani ornament, co na obálce činí knihu vlastním organizmem. Knižní obálka je totiž také dílo umění, jak hlásal.

Souběžně s tímto průzkumem, procesem vzdělávání a nabývání inspiračních zdrojů jsem začínala postupně skicovat. Všechny dojmy, poznatky a postupně přicházející nápady. Také bylo nutné si některé příběhy trochu osvěžit. Po přečtení většiny titulů ve mně totiž zůstává pouze mlhavá a zkratkovitá dějová linie, ale zato silný dojem z celkové atmosféry a vzpomínky na pocity, které ve mně četba vyvolala.

5 PROCES TVORBY

Proces tvorby byl poměrně spontánní. Nápady se mi střídaly a prolínaly v hlavě i na papíře, techniky jsem kombinovala, jak mi přišly v danou chvíli na mysl. Vznikla tak řada uhlových i tušových kreseb, či jen soubor čistě grafických obálek. Nakonec jsem se rozhodla pro variantu využívající kruhového průřezu na knižním přebalu, skrze nějž můžeme nahlédnout na samotné desky knihy. Jako spodní vrstvu - nositelku informace a barvy - jsem původně zamýšlela knihařské plátno. Ovšem po zhodnocení této idey a menšího průzkumu jsem dospěla k závěru, že na takovou realizaci by bylo zapotřebí mnohem větší množství času, než jsem měla k dispozici. Na základě konzultace s vedoucím práce jsem zvolila variantu strukturovaného barevného papíru.

Mým původním záměrem bylo odhalit průřezem v knižním přebalu část titulu knihy. Tento zlomek titulu by čtenáře navnadil, ovšem neposkytl celistvou informaci o knize. Nejprve se mělo jednat o jedno slovo. Tato varianta se ovšem ukázala jako neproveditelná vzhledem k mému záměru jednotné typografie - jak z hlediska výběru fontu, tak velikosti. A stejně tak z důvodu jednotné velikosti daného průřezu. Další možností, která se nabízela, bylo tímto průřezem zkrátka typografii nahodile odkrýt, abychom viděli část textu na vazbě, ovšem "nearanžovaným" způsobem. Tato realizace se ovšem ukázala ve výsledku poněkud neestetická. Nakonec jsem se uchýlila k variantě nejjednodušší a podle mého názoru vizuálně nejpříjemnější - k čisté barvě.

Samotné knižní přebaly jsou výsledkem naskenovaných tušových maleb, které vznikly rozmýváním, obtiskováním, cákáním, rozmazáváním a kapáním tuše na křídový papír. Série těchto kreseb, byla poměrně rozsáhlá, vzhledem ke skutečnosti, že při tvorbě takovýchto abstraktních obrazů hraje jistou roli i prvek náhody. Z této série jsem pak vybrala malby nejpovedenější a po zdigitalizování jsem je za pomoci programu Adobe Photoshop upravila jak barevně, tak velikostně. Souběžně s tímto procesem, jsem prováděla průzkum

našeho "papírového trhu". Zaskočilo mne zjištění, že škála barevných papírů na pultech specializovaných prodejen je poměrně limitovaná. Tedy alespoň co se mého záměru týkalo. Tím bylo použití čistě barevného papíru na potah knižních desek. Po předchozích zkušenostech jsem nechtěla "kompromitovat" nestálý digitální tisk použitím na vazbu. Plnobarevný digitální tisk se při takovém zpracování odroluje, barva se na ohybech láme a odhaluje se tak původní barva papíru. Pro můj záměr jednobarevné čisté vazby pouze s textem byla volba barevného papíru zcela vyhovující, ovšem nalezení barevných odstínů v nepříliš vysoké gramáži a s nehlazeným povrchem bylo v podstatě nemožné. Jelikož jsem nechtěla slevit ze svých vizuálních požadavků materiálu, musela jsem se spokojit s papíry vyšší gramáže a mít o to větší důvěru ve své amatérské knihařské schopnosti. Knižní vazba je sice mým koníčkem, ale ne studijním oborem.

Po obstarání barevných papírů a starých titulů jednotné edice (tedy jednotného rozměru), jsem konečně dokončila vazby a mohla přistoupit ke zkušebním tiskům papírových přebalů. Volba materiálu pro tento účel padla na křídový papír, to aby byl podpořen kontrast mezi vrstvami nejen barevností, ale také charakterem materiálu. A posledním krokem ke konečnému propojení vazeb a přebalů byly samotné výřezy, které jsou ručně vyhotoveny.

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Při tvorbě jsem hojně využívala Adobe programů Photoshop, Illustrator série CS6. Návrhy a vše potřebné jsem skenovala na skeneru tiskárny Canon MX920 series Printer.

Barevnost obálek k tisku je zadána v režimu CMYK. Rozlišení všech přebalů je pak 300 pixelů/inch. Přesné rozměry přebalů i potahů byly podřízeny velikosti starých knih, které jsem převazovala. Jedná se o knihy edice Světová četba Státního nakladatelství krásné literatury, hudby a umění. Edice je ovšem paperbacková, tudíž jsem vyrobila pevné desky knih o rozměrů 11,1 cm na šířku a 17,2 cm na výšku. Na záložky papírových přebalů jsem pak připočítala 6 cm z každé strany.

Vybrané barevné papíry použité na potahy knižních desek jsou typu Tiziano gramáže 160 g. Jedná se o kreslicí karton s barevností zvláště odolnou proti světlu. Konkrétní použité odstíny jsou pak 044 oro, 041 rosso fuoco, 022 vesuvio, 046 aqua marina, 019 danubio, 042 blue note, 037 biliardo, 007 terra di siena, 025 rosa.

Jedinou výjimku tvoří papír typu Fabriano elle erre 119 terra bruciata gramáže 220 g.

Na knižní přebaly jsem zvolila křídový papír Color Copy 170 g. Tato volba vychází v podstatě nejen z estetických hledisek, ale i z původní funkce knižního přebalu - tzn. funkce ochranné. Kvalitní papír vyšší plošné hmotnosti a s křídovou úpravou lze považovat za poměrně odolný a trvanlivý materiál. Další výhodou tohoto materiálu je fakt, že se nezatrhává a netřepí, tudíž pro můj záměr průřezů ideální. Křídová úprava pak dobře kontrastuje s potahovým strukturovaným papírem, který je zase příjemný na omak.

S tiskem samotným jsem se obrátila na tiskárnu Sprinter studio. S touto tiskárnou mám dobré zkušenosti jak z hlediska kvality tisku, tak služeb.

7 POPIS DÍLA

Jak jsem již v předchozích kapitolách zmínila, výstupem mé diplomové práce jsou knižní obálky - jednotná edice barevných vazeb s víceméně černobílými papírovými přebaly (při tisku jsem chtěla přiznat specifickou barevnost černé tuše a skutečnost, jak se dokáže proměnit při použití na daný papír).

Šlo mi o využití možnosti, kterou poskytuje kombinace knižního přebalu se samotnou vazbou knihy. O moment setkání - tedy průřezu, a vzájemnou komunikaci a propojení. Jedno bez druhého by ztrácelo na významu. Tento poměrně odvážný koncept tzv. němého přebalu má být jakousi výzvou, otázkou pro zvědavého čtenáře. Ten je nucen knihu uchopit a blíže se jí zabývat. Snad i přemýšlet o významu abstraktní tušové malby a nechat zafungovat vlastní imaginaci.

Spodní vrstva, tedy vazba, je pojednána pouze barevně a je doplněna o text. Na každé vazbě nalezneme po sejmutí papírového přebalu kýženou informaci, kterou je knižní titul a jméno autora. Tedy informace, které na samotném přebalu chybí. K sazbě jsem vybrala bezpatkový font Avant Garde Gothic Itc Lot. ITC Avant Garde byl Herbem Lubalinem a Tomem Carnasem vyvinut z logotypu pro časopis Avant Garde do plnohodnotné písmové rodiny r. 1970. Tato písmová rodina sestává z 5 řezů, z nichž jsem použila pouze jeden. V jednotné velikosti titulu 22 pt a u jména autora 10,38 pt. Na hřbetu je to potom u titulu velikost 16 pt a velikost písma u jména autora zůstává. Volba fontu částečně vycházela i z tvaru průřezu - tedy font vycházející z tvaru kruhu.

Barevné papíry použité k potahu knižních desek jsem vybírala podle nálady literární předlohy a své libosti.

Na hřbetu každé knihy jsem vytvořila černý bod označující místo putovního průřezu na přebalu, který nám po jeho sejmutí připomene správné opětovné nasazení. Podle tohoto bodu, který rozděluje hřbet do dvou částí, je také rozvrženo umístění textu přesně do jeho polovin.

Každá barevná vazba je tedy opatřena papírovým přebalem s víceméně abstraktním tušovým motivem a putovním kruhovým průřezem. Tyto motivy jsou spíše takovými náladami, které nabývají na každé jedné vazbě více konkrétního či abstraktního charakteru. Vytvořila jsem tušové kresby jednodušší i složitější v návaznosti na přímočarost či složitost žánru a daného příběhu, je-li něco takového vůbec možno zhodnotit. Některé jsou zřejmé - Na Vraždách podle abecedy, královny detektivních příběhů Agathy Christie můžeme vidět tušový průstřel na krvavou vazbu. Kniha Na východ od ráje od Johna Steinbecka je opatřena přebalem jednoduchého motivu inspirovaného horizontem, snad i s vycházejícím sluncem. Přebal knihy Jmenuji se Ašer Lev od Chaima Potoka o židovském malíři je pojednán pouze výmluvným tahem štětce. Povídky z jedné a druhé kapsy Karla Čapka mají na svém přebalu stopy štětce, volně inspirované povídkou Šlápěje. Tělovou vazbu Směšných lásek Milana Kundery jsem oblékla do přebalu s krajkovým obtiskovaným motivem.

Následující tituly jsou svým zpracováním pak ještě abstraktnější. Mezi ně patří nostalgicky působící přebal Příliš hlučné samoty Bohumila Hrabala. Složitý psychologický román Fjodora Michajloviče Dostojevského Výrostek je pak obdařen tím nejbohatším a "nejkomplikovanějším" motivem. Další titul - Mistr a Markétka, nejznámější román ruského spisovatele Michaila Bulgakova, je obdařen přebalem s krkolomnou, hravou, nejednoznačnou a částečně rozpitou "cestou". Léčba neklidem, humoristické povídky od britského autora Sakiho, pak rozpitými tušovými body, ve kterých si při bližším zkoumání můžeme nalézt mnoho groteskních výjevů. Tento přebal pak také narušuje průřez na červenou vazbu. Knižní edici zakončuje Tulák po hvězdách, román Jacka Londona. K této dobrodružné a filosoficko-vědeckofantastické knize jsem vytvořila přebal s jakousi měsíční fantaskní krajinou.

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Přínos mé diplomové práce pro obor ilustrace mohu asi jen stěží nyní posoudit. Jak už jsem se zmínila v kapitole 3, cílem mé práce bylo vytvořit originální a osobitý soubor knižních obálek. Tedy přispět svou trochou ke knižní tvorbě, jejíž masová produkce relativně upadá. Krásné knihy jsou v dnešní době ojedinělým zbožím. Samozřejmě si můžeme spočítat, proč. Ale jsem přesvědčená, že každý výtvarný počín, který citlivě podpoří a dotvoří účinek knihy, je přínosem pro obor.

9 SILNÉ STRÁNKY

Jsem ráda, že jsem se nakonec rozhodla pro variantu převazby starých titulů. Myslím si, že i přes veškeré technologické komplikace se mi podařilo docílit efektu skutečné knižní edice. Podle mého názoru takto zpracovaná edice je zcela funkční a soudržná i přes různorodost a skromnost použitých motivů. Navzdory potlačení informativní funkce knižních přebalů jsem toho názoru, že tato edice nabízí zase něco jiného, snad alespoň trochu neotřelého a svěžího. Z jednotlivých knih se stávají na první pohled jakési výtvarné objekty, které nás ovšem svou do očí bijící nemluvností přinutí sejmout papírový přebal a dozvědět se něco víc.

Dovolila bych si tvrdit, že také samotná převazba starých titulů se mi podařila, ačkoliv jsem v této oblasti pouhý amatér a s přihlédnutím ke skutečnosti, že vybrané barevné papíry mají gramáž vyšší, než je na potah knižních desek vhodné.

Na závěr bych jen dodala, že vzhledem k množství stráveného času nad tímto projektem je má schopnost zhodnocení vlastní diplomové práce s odstupem, objektivně a nezaujatě, omezena. Přesto věřím, že ve výsledku osloví a zaujme.

10 SLABÉ STRÁNKY

K slabým stránkám bych zařadila drobné technologické nedostatky vzniklé při procesu tisku nebo vazby. Nedokonalé kruhové průřezy, na jejichž bezchybnou realizaci laserem mi nezbývaly finance.

Vzhledem k mým nemnohým zkušenostem s typografií bych si dovolila přiznat ji jako další slabší stránku své práce. I přes občasné konzultace s lidmi, kteří se v tomto oboru vyznají, jsem se nakonec řídila především svým citem.

A nakonec možná snad i zcela nevyčerpaný potenciál konceptu této edice, v důsledku časového omezení.

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. CHALUPECKÝ, Jindřich, *Na hranicích umění: několik příběhů*. Praha: Prostor, Arkýř, 1990. ISBN 80-85190-06-0
2. WIEDEMANN, Julius, *100 ilustrátorů*. Praha: SLOVART, 2013. ISBN 978-80-7391-808-8
3. JIRKŮ, Boris, *Ilustrace*. Praha: NLN - Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-047-0
4. POTOK, Chaim, *Jmenuji se Ašer Lev*. Praha: Argo, 1996. ISBN 80-7203-017-5
5. STEINBECK, John, *Na východ od ráje*. Praha: Melantrich, 1992. ISBN 80-7023-134-3
6. DOSTOJEVSKIJ, Fjodor Michajlovič, *Výrostek*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1227-3
7. HRABAL, Bohumil, *Příliš hlučná samota*. Praha: Maťa, 1989. ISBN 80-207-0156-7
8. HRABAL, Bohumil, *Něžný barbar*. Praha: Odeon, 1990. ISBN 80-207-0110-9
9. KUNDERA, Milan, *Směšné lásky*. Brno: Atlantis, 1991. ISBN 80-7108-027-6
10. ČAPEK, Karel, *Povídky z jedné kapsy/ Povídky z druhé kapsy*. Praha: Fortuna Libri, 2015. ISBN 978-80-7321-969-7

11. LONDON, Jack, *Tulák po hvězdách*. Praha: Svoboda, 1984.
ISBN 25-001-84

12. BULGAKOV, Michail, *Mistr a Markétka*. Praha: Odeon, 1990.
ISBN 80-207-0127-3

13. CHRISTIE, Agatha, *Vraždy podle abecedy*. Praha: Knižní klub,
1996. ISBN 80-242-0418-5

14. SAKI, *Léčba neklidem*. Praha: Levné knihy, 2001.
ISBN 80-7309-009-0

15. BOHATCOVÁ, Mirjam a kolektiv, *Česká kniha v proměnách
staletí*. Praha: Panorama, 1990. ISBN 80-7038-131-0

b) Internetové zdroje

1. Obchod Terryho ponožky
dostupné z <http://www.terryhoponozky.cz/>

2. Databáze knih
dostupné z <http://www.databazeknih.cz/>

3. Obrazová galerie 50 watts
dostupné z <http://50watts.com/>

4. Společnost bratří Čapků
dostupné z <http://www.bratri-capkove.cz/knizni-obalky-josefa-capka-i/gs-1019/p1=1087>>

5. Digitální knihovna Kramerius, MZK
dostupné z http://kramerius.mzk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:f50402f8-b2ed-47ee-95a1-494bfb7afa0c#monograph-page_uuid:6d22b23a-6e93-4c0d-a3c8-fcef8568067b>

12 RESUMÉ

As my final work I chose to create book covers. This decision was not easy. I was torn between this theme and creating a set of drawings according to some literary work. When I was in the decision making process, with my head in a bookcase, trying to choose one book as a pattern for the drawings, I knew that it was an impossible mission. I was drawn to the idea of creating just the design of book covers anyway, so I told myself "this is the opportunity to take my favourite books and redo their visual in my own way".

The original plan was to create 10 book covers as an uniformed book edition. Each and every one of them was supposed to capture the atmosphere and mood of that particular story in a very simple way. The final work actually consists of book jackets with black abstract ink motive communicating with the colorful binding by circular cutout. The book jackets are "mute". The necessary informations can be found on the binding itself.

Individual titles creating "my edition": East of Eden written by John Steinback, Michail Bulgakov's Master and Margarita, My name is Asher Lev by Chaim Potok, Agatha Christie's ABC Murders, F.M. Dostojevsky and his The Adolescent, The Short Stories of Saki, The Star Rover by Jack London; representatives of the Czech literature - Karel Čapek's Stories from a Pocket and Stories from Another Pocket, Bohumil Hrabal's Too Loud a Solitude and the last but not least cover for Laughable Loves, a literary work from the pen of Milan Kundera.

13 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

finální obálky

Příloha 2

finální obálky

Příloha 3

finální obálky

Příloha 4

finální obálky

Příloha 5

finální obálky

Příloha 6

finální obálky

Příloha 7

finální obálky

Příloha 8

finální obálky

Příloha 9

finální obálky

Příloha 1
finální obálky

foto: vlastní

Příloha 2
finální obálky

foto: vlastní

Příloha 3
finální obálky

foto: vlastní

Příloha 4
finální obálky

foto: vlastní

Příloha 5
finální obálky

foto: vlastní

Příloha 6
finální obálky

foto: vlastní

Příloha 7
finální obálky

foto: vlastní

Příloha 8

finální obálky

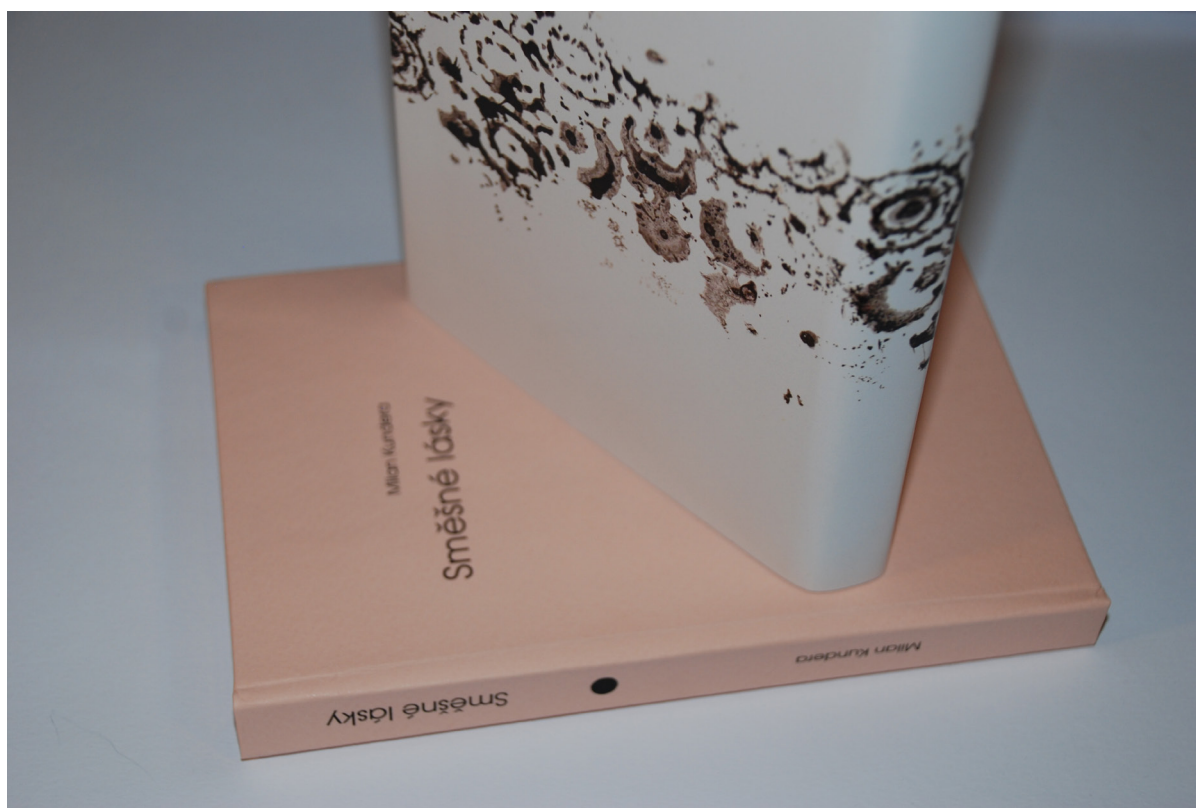

foto: vlastní

Příloha 9
finální obálky

foto: vlastní